

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΤΩΝ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΩΝ

ΣΕ ΤΙΜΟΥΝ ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ....

Του λογοτέχνου κ. Νίκου Στρατάκη

Δημοσιεύομεν σήμερον τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἐξεφώνησε ὁ συμπατριώτης ἐκλεκτός λογοτέχνης κ. Νικ. Στρατάκης κατὰ τὰ ἀποκάλυπτήρια τῆς προτομῆς τοῦ Ἰωάννου Κονδυλάκη ἡ ὁποία ἐστήθη εἰς τὸν Δημοτικὸν Κήπον τῆς πόλεως μας.

Μόνο δυὸ λόγια μεγάλε δάσκαλε, τοῦ ἤθους καὶ τοῦ λόγου ἐρχομαι νὰ σοῦ εἰπῶ σήμερα μπρὸς στὸ πέτρινο τοῖο το ὁμοίωμα. Καὶ νοιώθω τοῦ

τὴν ἐπίσημη ὥρα μίαν ἰδιαιτέρη χαρὰ καὶ συγκίνηση γιὰτὸ μοῦ ἔτυχε ἐγὼ ὁ ὅμορος καὶ κοντινὸς σου συμπολίτης νὰ καταθέσω τὴν εὐχαριστίαν μου καὶ τὴς εὐχαριστίες ὅλης τῆς Βιάννου καὶ νὰ ἐνώσω τὰ αἰσθητά μου μετὰ τὸσον εὐγενικά, τὰ τὸσον πολιτισμένα αἰσθήματα τῆς ἐκλεκτῆς κοινωνίας τῶν Χανίων καθὼς τὰ διακριβώνει καὶ τὰ ἐπισημαίνει ἡ χρυσοῦλη καὶ ἀνώτερη σημερινὴ ἐκδήλωσις.

Δὲν πρόκειται τῆ σύντομη καὶ πολυτιμη τούτην ὥρα τοῦ πρέπει νὰ τὴ χαρακτηρίσει ἡ βαθεῖα σιωπῆ, γιὰτὶ ἡ σιγὴ λέει ὅ,τι δὲν λένε τὰ λόγια, δὲν πρόκειται νὰ κἀνω θυμιάμα καὶ νὰ ραντίσω μετὰ ἀνθῶν τὴν πνευματικὴ σου προσφορά. Αὐτὸ σοῦ ἴδω ἀφιερώσει ὅσο μπόρεσα.

Ἐδῶ τούτη τὴν ὥρα ποὺ τελετουργεῖται ἡ ἐνσάρκωση τῆς μνήμης σου καὶ ἀνάφνεται ἡ λαμπάδα τῆς εὐγνωμοσύνης εἶναι ἀρκετὴ ἡ ἔκφρασις τῆς εὐλάβειας καὶ ὁ κραδασμὸς τοῦ παλμοῦ. Ἐδῶ ἐκλεκτοὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ τῆς Κρήτης ποὺ εἶχαν κάμει αἰώνιο σύμβολο τὴν ἰδέαν καὶ τὸ ἰδανικόν, ποὺ ἔμαθαν πάντοτε νὰ τιμοῦν τὰ μεγάλα καὶ τὰ φωτεινά σηκῶνουν σήμερα στήλη καὶ πάνω τῆς μαρμαρῶνουν τὴν ἀσβεστη φυσιογνωμία τῆς μνήμης σου.

Ἐδῶ, σὲ τούτη τὴν ἀγέρωχην τὴν περήφανη, τὴν ἀντροπάτητη καὶ τὴ νεφελωμένη ἀπό τὴν ἐλευθερία ἀκρα, ἐδῶ σὲ τούτη τὴ μεριά ποὺ τὴν ρεπίζουν οἱ πνοεὶς τῆς Πολυρρήνιας, τῆς Ἄπειρας καὶ τῆς ἀρχαίας Κυθωνίας, ἐδῶ σήμερα ψάλλουν εὐχέλαιον καὶ ἅγια σμὸν στὴ μνήμη σου.

Σὲ τιμοῦν Κονδυλάκη γιὰτὶ ξέρουν νὰ τιμοῦν καὶ γιὰτὶ τοὺς ἐτίμησες. Ἐδῶ ἐκλάσισε καὶ ἐδῶ ἐξεπούδιασε τὸ γόνιμο πνεῦμα τοῦ Γιάννη Κονδυλάκη. Ἐδῶ σφυρηλατήθηκε ὁ χαρακτήρας του, μέσα στὴν ὀλοκάθαρα ἀτμόσφαιρα τῆς ἀξιοπρέπειας καὶ μέσα στὸν ἀσυνθιολόγητο καὶ ντρέτο ἀγῶνα τῆς ζωῆς.

Δέκα πάντε χιλιόμετρα ἀπ' ἐδῶ, στὸ Μόδι στὴν Μωδαία, πρὶν ἀπὸ ἑβδομήντα χρόνια

τὸ νεανικὸ καὶ ἀνήσυχο πνεῦμα τοῦ Κονδυλάκη ὀπιοτάχτηκε στοὺς κανόνες τῆς διδασχῆς καὶ τοῦ Σχολείου. Ἐδῶ ὁ ἀετιδέας τοῦτος τῶν ἔθνικῶν καὶ ὀψηλῶν φρονημάτων, ὀπιοτάχτηκε στὸ φτερωτὸ βιβλιῶν καὶ μετὰπλάσε τοὺς πρώτους ἐρωτικούς του νιγμούς καὶ λυγμούς (σὲ εἰδυλλιακὰ καὶ λυρικὰς σελίδες μετὰ τὸν τόσο μετριόφρονα τίτλο «Ὀταν ἤμουν Δάσκαλος»).

Γιὰτὸ ἀν' ἡ Βιάννος ποὺ τὸν ἐγέννησε ἐχάραξε στὴν ψυχὴ του τὴν τύπωση τῆς φυσιολογικῆς εὐαισθησίας γιὰτὸ νὰ ἀποδώσῃ στὸν Πατούχα ὄλο τὸ μεγαλεῖο τῆς εἰδυλλιακῆς βουκολικῆς καὶ ἠθρογραφικῆς Κρητικῆς ζωῆς, τὸ βιωμά του, στὰ μεσά του χρόνια, στὴ δοκιμασμένη τούτη ἀκρὴ τοῦ δάκανε τὴ δοκιμασία καὶ τὴν εὐρωστία, καὶ [τὸ

φρόνημά του ἴν' ἴναφτερώσῃ καὶ τὴ λογοτεχνικὴ του διάθεσις ν' ἀφυσπήσῃ.

Ἐδῶ σὲ τούτη τὴν ἀκρὴ τοῦ νησιοῦ ἀφῆσε ὁ Κονδυλάκης νὰ αἰωρηθῇ πλοῦσιο καὶ ἀφθονο τὸ περίπνευμα τῆς θείας δωρεᾶς του. Ἐδῶ πλανῶνται οἱ μνήμες του.

Τοῦτες οἱ μνήμες ποὺ δὲν ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ σκαπάνη ὅπως τῆς Πολυρρήνιας. Τοῦτες οἱ μνήμες εἶναι νωπές, ἀεζῶτες τριγυρίζουν καὶ βομβοῦν ὀλόγυρά μας καὶ μᾶς καλοῦν σὲ προσκλητήριο εὐγνωμοσύνης καὶ τιμῆς.

Αὐτὸς τῆς μνήμης ἔχει πιὸ ἐπιτακτικὸ τὸ χρέος ὁ ἀνθρώπος νὰ μὴν τὴς ἀφήνει νὰ σβῆνουν.

Οἱ πνευματικοὶ ἄνθρωποι δὲν φοβοῦν ποτε ἀπὸ τὴ ζωῆ. Ἐχουν ἐνωματωθεῖ κι' ἔχουν ἀγκαλιαστεῖ αἰώνια

μετὰ τὴ ζωῆ. Γιὰτὶ ἔχουν τὸ προνόμιο νὰ τοὺς κάνουν νόημα, καὶ μορφή καὶ ἐξαύλωσι τὴ ζωῆ, καὶ μετὰ τὴ θυματουργὴ τοὺς αἰσθησι, νὰ μᾶς συνδέουν εὐεργετικά μαζί τῆς.

Ἀπέναντι τῆς εὐεργεσίας αὐτῆς στέκονται οἱ ἐκδηλώσεις σὰν τὴν σημερινὴ ὡς τὸ μόνο μέσο εὐγνωμοτικῆς ἔκφρασις. Καὶ οἱ ἐκφράσεις αὐτὲς ὀπωσδήποτε καὶ ἀν' ἐκδηλώνονται περιποιοῦν ὀψι στη τιμὴ γιὰ τὸν τιμώμενο ἀλλὰ καὶ γιὰ τοὺς τιμώντας.

Ἡ προτομὴ αὐτὴ τοῦ Κονδυλάκη, ποὺ ἡ εὐγένεια, ἡ ψυχικὴ καλλιέργεια, καὶ ἡ πνευματικὴ ἀνατερότητα τῶν Χανιωτῶν στήνει σήμερο στὴ μνήμη του εἶναι ὄχι γιὰ τὸ μέγεθός τῆς, ἀλλὰ γιὰ τὴν ἐ-

ξιδανικεμένη, προσφορά τῆς, ἰσόρροπον μνημεῖο (ὅπως λέει ὁ Θουκυδίδης) γιὰ τὸ πνευματικὸ ἔργο τοῦ Κονδυλάκη Κ. Δήμαρχε, κύριε Πρόεδρε τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου Κύριε Καθηγητὰ Τωμαδάκη καὶ ὅσοι πρωτοστάτησαν στὴν τιμητικὴ τούτη ἐκδήλωση, εἶμαι βέβαιος πῶς ἡ προτομὴ τούτη ποὺ μετὰ τὴσ καλλιτεχνικῆς δεξιότητος καὶ ζεστῆς νοητῆς ἀπέδωσε ὁ παριστάμενος γλύπτης Σοφιαλάκης δὲν θὰ στέκεται ἐδῶ ὡς ἀγραφὸς μνημὴ σκαλισμένη ἐπὶ ἔργου τέχνης, ἀλλὰ θὰ ζεσταίνεται σὰν ἅγιο σύμβολο ἐνὸς πνευματικοῦ συνδέσμου, ὅλης τῆς καρδιᾶς τῶν Χανιωτῶν.

Κήρυξη Χανίων 17/7/1962

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ ΔΙ' ΑΝΕΓΕΡΣΙΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΟΜΗΣ ΤΟΥ ΙΩΑΝ. ΚΟΝΔΥΛΑΚΗ

Συνήλθε κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Προέδρου αὐτῆς, ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ ἑορτασμοῦ ἑκατονταετηρίδος τοῦ Ἰωάννου Κονδυλάκη, ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ.κ. Ἀντωνίου Μαρή, Προέδρου, Ἰωάννου Τσιβῆ, Μιχαὴλ Μπότωνα κτ. Μανούσου Μανουσάκη, Ἰδομενεὺς Παπαγιωργάκη, Πέτρου Χατζιδάκη καὶ Λεωνίδα Μανωλικάκη καὶ ἠλέγησε τὰ στοιχεῖα τοῦ διεξαχθέντος ἐράνου διὰ τὴν κατασκευὴν ἐν Χανίοις προτομῆς τοῦ Ἰωάννου Κονδυλάκη καὶ τὴν ἐν γένει διαχειρίσιν τῶν εἰσπραχθέντων ποσῶν ὑπὸ τοῦ ἐνταλθέντος πρὸς τούτο, μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς Λεων. Μανωλικάκη. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐλέγξασα τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα καὶ τὴν ἀπὸ 12 Ἰουνίου ἐ.ε. σχετικὴν ἑκθεσιν τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐράνου διαπιστώνει:

Α) Ὅτι ὑπὸ διαφόρων ὀργανισμῶν συλλόγων καὶ ἰδιωτῶν ἐνηγῆσαν ἑκατὸν εἰκοσιεπτά (127) καταβολαί, συνολικοῦ ποσοῦ δραχμ. εἴκοσι πέντε χιλιάδων ἐνεκαοσίων ἑβδομήκοντα πέντε (25.975).

Β) Ὅτι τὸ ἀνωτέρω ποσὸν διετέθη ὡς ἀκολούθως:

1) Εἰς τὸν γλύπτην κ. Ν. Σοφιαλάκη δι' ὑπόλοιπον τῆς ἀξίας τῆς προτομῆς δραχμ. 20.000

2) Δι' ἔξοδα 4 τραπέζιτικῶν ἐντολῶν πρὸς τὸν κολλιτέχνην δραχ. 28.

3) Διὰ ταχυδρομικὰ τέλη 90 ἐκλήσεων πρὸς δραχμ. 1,50 ἐκάστη καὶ 3 ἐπιστολῶν δραχ. 142, 50.

4) Εἰς Μεταφορικὴν Ἐταιρίαν ΤΑΟ διὰ τὴν μεταφορὰν τῆς προτομῆς καὶ τῆς μαρμαρινῆς βάσεως ἀπὸ τὸ ἐν Ἀθήναις ἐργαστήριον τοῦ Καλλιτέχου εἰς Χανιά 1.200.

Σύνολον 21.370,50.

Γ) Ὅτι τὸ ἐνοπομεῖον ὑπόλοιπον ἐκ δραχμ. τεσσάρων χιλιάδων ἑξαοσίων τεσσάρων καὶ 50% (4.604,50) κατετέθη εἰς τὸν παρὰ τῆ Ἴονικὴ καὶ Λαϊκὴ Τραπέζην ἴσμιόν ποὺ ἐν Χανίοις Φιλολογικοῦ Συλλόγου Χρυσόστομος ὅστις ἀνέλαβε, τῆ συμβολῆ καὶ τοῦ Δήμου Χανίων, τὴν τοποθέτησιν εἰς τὸν Δημοτικὸν Κήπον τῆς προτομῆς καὶ τὴν διεξαγωγὴν τῶν τελικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος.

Διὰ τοῦ ὑπολοίπου τούτου ἐχρεώθη ἡ διαχειρίσις τοῦ ὡς ἄνω συλλόγου ὡς ἀκολούθως:

Ἀριθ. Διπλοτ. 3 τῆς 31—1—1962 δραχ. 4.300.

Ἀριθ. Διπλοτ. 7 τῆς 23—4—1962 δραχ. 304,50.

Σύνολον δραχμ. 4.604,50

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρήσασα, ἅπαντα τὰ ὑποβληθέντα στοιχεῖα, ἐκήρυξεν ὀρθὴν τὴν ἐν προκειμένῳ διαχειρίσιν τοῦ διαχειριστοῦ τοῦ ἐράνου κ. Λεων. Μανωλικάκη.

ΚΑΙ ΠΑΛΙΝ

Κήρυξη 11-9-60

ΑΙ ΚΡΗΤΙΚΑΙ ΕΟΡΤΑΙ

Ὡς ἀνεγράψαμεν ἤδη εἰς τὸ χθεσινόν μας φύλλον, συνεκροτήθη εἰς Σῶμα ἡ Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ ἑορτασμοῦ τῆς ἑκατονταετηρίδος ἀπὸ τῆς γεννήσεως τοῦ μεγάλου Κρητὸς λογοτέχνου Ἰωάννου Κονδυλάκη. Εἶμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ, κατόπιν μάλιστα τῆς ἀποφασισθεῖσης διευρύνσεως τῆς, θὰ δυνηθῇ νὰ ὀργανώσῃ κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὰς προγραμματισθείσας ἑορταστικὰς ἐκδηλώσεις, τιμῶσα οὕτω τὴν μνήμην τοῦ ἀληθμονήτου «Διαδάκτη» καὶ παραλλήλως προβάλλουσα πανελληνίως τὰς καλλονας τοῦ Νομοῦ, τὰς ὁποίας τὸσον ἐξυμνήσεν ἐκεῖνος. Ἐχομεν τὴν γνώμην, ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν, ἡ ἰδία ἐπιτροπὴ, νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα τῶν εορτῶν τῆς χιλιετηρίδος ἀπὸ τῆς ἀπελευθερώσεως τῆς Κρήτης ὑπὸ τοῦ Νικηφόρου Φωκά, αἱ ὁποῖαι θὰ συμπέσουν ἐπίσης κατὰ τὸ 1961. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἀπευθυνώμεν πάλιν εἰς τὸν «Χρυσόστομον», ὁ ὁποῖος πλαισιώνει τὴν συσταθεῖσαν ἐπιτροπὴν καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ συμμετοχὴ θὰ εἶναι ἐνεργωτάτη εἰς τὰς δύο ἀνωτέρω ἐκδηλώσεις καὶ νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν. Δὲν νομίζει ὅτι θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπανασυζητήσῃ τὸ θέμα τῶν Κρητικῶν Ἐορτῶν; Νὰ καλέσῃ δηλαδὴ τὴν προσωρινὴν Τοπικὴν Ἐπιτροπὴν, τὴν ὁποῖαν εἶχεν ὀργανώσῃ κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος, νὰ τὴν διευρύνῃ, ἂν χρειάζεται, νὰ τὴν ἐνισχύσῃ καὶ μετὰ ἄλλα πρόσωπα καὶ νὰ προχωρήσῃ, παραμερίζων τὰς πολυμελεῖς καὶ πολυτελεῖς ἐπιτροπὰς τῶν Ἀθηνῶν, αἱ ὁποῖαι μόνον τὴν ἐτίσχισιν καὶ τὴν ἀπειλούμενην ματαιώσιν τῶν εορτῶν ἔφερον; Μετὰ πόνον ψυχῆς πληροφουόμεθα ὅτι ὀργανοῦνται φεστιβάλ εἰς τὰς περισσοτέρας πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ γενικῶς καταβάλλεται προσπάθεια προβολῆς τῶν πόλεων τούτων καὶ προσελκύσεως ξένων, ἐνὸς ἡμεῖς ἰδιαφοροῦμεν ἢ ἀδρανοῦμεν. Διατὶ δὲν συγκαλείται μίαν γενικωτέρα σύσκεψιν τῇ συμμετοχῇ ὅλων τῶν τοπικῶν παραγόντων, εἰς τὴν ὁποῖαν νὰ συζητηθοῦν τὰ θέματα ταῦτα;